

Eduskunta/Liikenne- ja viestintävaliokunta

Asia: HE 24/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE on YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimuksen (SopS 27/2016; vammaisyleissopimus) kansallinen koordinaatiomekanismi. Sen tehtävänä on edistää yleissopimuksen kansallista täytäntöönpanoa ja vammaisten henkilöiden oikeuksien huomioon ottamista kaikkien hallinnonalojen toiminnassa. Tässä lausunnossa asiaan otetaan kantaa vammaisyleissopimuksen velvoitteiden näkökulmasta.

Ehdotuksessa esitetään, että lakiin lisättäisiin uusi 154a pykälä, jossa säädettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston vastaamasta esteettömyystietopalvelusta sekä oikeudesta hankkia tietopalvelu Liikenteenohjaus Fintraffic Oy:ltä. Tietoja tarvitaan Euroopan rautatieviraston, ERSAD-tietokantaan.

Kerättävät tiedot ovat rautatieasemien esteettömyystietoa. Kerättävät tiedot koskevat esimerkiksi laiturialueiden, aseman palveluiden, wc-tilojen ja pysäköintialueiden fyysistä esteettömyyttä, mutta myös palveluiden saatavuutta.

Osa tiedoista on jo ennestään olemassa digitaalisessa muodossa, mutta kaikkea ERSAD-tietokantaan kerättävää esteettömyystietoa ei kuitenkaan ole vielä kenenkään toimijan hallussa. Tietokantaa varten tulee kerätä myös täysin uusia tietoja.

VANEn kanta

Vammaisyleissopimuksen 20 artikla velvoittaa sopimuspuolet toteuttamaan tehokkaat toimet varmistaakseen vammaisille henkilöille mahdollisimman itsenäisen henkilökohtaisen liikkumisen, muun muassa helpottamalla liikkumista sillä tavalla kuin ja silloin kun he haluavat sekä kohtuulliseen hintaan.

Vammaisten ihmisten itsenäiseen liikkumiseen liittyy myös olennaisesti esteettömyys ja saavutettavuus, johon liittyvät velvoitteet sisältyvät YK:n vammaisyleissopimuksen 9 artiklaan. Sopijapuolet ovat sitoutuneet toteuttamaan asianmukaiset toimet varmistaakseen vammaisille ihmisille esteettömän pääsyn niin fyysiseen ympäristöön, kuljetuksiin kuin viestintään ja tiedottamiseenkin.

VANE pitää tehtyä esitystä YK:n vammaisyleissopimuksen mukaisena ja kannattaa uutta 154a pykäläehdotusta. Vammaisten ihmisten esteettömän liikkumisen kannalta on tärkeää, että tieto esteettömyydestä raideliikenteessä on saatavilla yhdestä paikasta, tieto on kattavaa ja saavutettavasti vammaisten ihmisten saatavilla. Vammaisten ihmisten liikkuminen edellyttää aina etukäteissuunnittelua ja se ei ole mahdollista ilman tietoa esteettömyydestä ja saavutettavuudesta koko matkaketjuun liittyen.

VANE katsoo myös, että koska tällä hetkellä asemilla on useita eri toimijoita, joiden omistukseen asemien eri rakenteet ja toiminnot kuuluvat, on esitys vastuutoimijasta ja hankinnasta perusteltu.

VANE ei ota kantaa 181 §:n muutoksiin.

Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta

Merja Heikkonen, neuvotteleva virkamies/pääsihteeri